

COLLECTION

Innovation, integration and modern
problems in the scientific activities of young
researchers and students: theory and
practice

www.d-pressa.com

31
MARCH

Jizzakh, Uzbekistan

MINISTRY OF HIGHER EDUCATION, SCIENCE AND INNOVATION OF
THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN

JIZZAKH BRANCH OF THE NATIONAL UNIVERSITY OF UZBEKISTAN
NAMED AFTER MIRZO ULUGBEK

SCIENTIFIC JOURNAL OF SCIENCE TECHNOLOGY & DIGITAL FINANCE
JOURNAL OF INTERNATIONAL SCIENCE NETWORKS

Innovation, integration and modern problems in the scientific activities of young
researchers and students: theory and practice collection of materials of the
international scientific and practical conference on the topic

(March 31, 2026)

Jizzakh-2026

Innovation, integration and modern problems in the scientific activities of young researchers and students: theory and practice – Jizzakh: Department of economics and tourism of Jizzakh branch of the national university of Uzbekistan named after Mirzo Ulugbek, March 31, 2026, 790 pp.

Editors in charge: Ass.prof. Soy M.P.

In the collection of materials of the conference, the role and role of Science, Education and production in the era of globalization, the pressing problems of the issues of interaction of these processes, feedback on their solutions were presented by mature specialists of the field.

In addition, research on the scientific and practical topic, carried out in the economics, Exact Sciences, Natural Sciences and socio-humanities during the globalization period, information is presented in the scientific and practical fields, which includes the latest innovative technologies in the fields of production.

It can be argued that this collection is one of the specific intersections of current thoughts and innovative ideas of the world of science. This scientific and practical conference was actively attended by professors and scientific researchers engaged in scientific research in Uzbekistan and foreign countries. In increasing the position of the scientific and practical conference, the professors and teachers of domestic and foreign higher educational institutions made a significant contribution.

Professors and teachers of foreign higher educational institutions who actively participated in the work of the conference made a worthy contribution to the high level of interaction with scientists of our country. The processes of international cooperation with foreign countries and exchange with them in the field of Science in the era of globalization have a positive effect on the development of Higher Education, the fields of Science and production. The materials of this conference are special in that they include a wide range of research, from theoretical developments to practical solutions, demonstrating the diversity of approaches and directions in this area.

In conclusion, it should be noted that this scientific and practical conference will be a very useful collection for everyone who is interested in modern research in the fields of further development of Higher Education, Science, Education and production in the era of globalization. The authors are responsible for the content and quality of the articles and abstracts included in the collection.

TURIZMNING IQTISODIYOTDAGI AHAMIYATI

To‘ychiyeva Nodira

O‘zMU Jizzax filiali assistenti

Ziyatova Ruxshona

O‘zMU Jizzax filiali 342-25 guruh talabasi

ruxshonaziyatova06@gmail.com

Annotatsiya. Ushbu tezisda turizm sohasining iqtisodiyotdagi o‘rni va ahamiyati tahlil qilinadi. Turizmning mamlakat iqtisodiy rivojlanishiga qo‘shayotgan hissasi, yangi ish o‘rinlari yaratish, infratuzilmani rivojlantirish hamda davlat byudjetiga daromad keltirishdagi roli yoritiladi.

Kalit so‘zlar: *turizm, iqtisodiyot, turizm industriyasi, iqtisodiy rivojlanish, infratuzilma, xizmat ko‘rsatish sohasi.*

Bugungi kunda turizm jahon iqtisodiyotining muhim va tez rivojlanayotgan tarmoqlaridan biri hisoblanadi. Turizm sohasi ko‘plab davlatlar iqtisodiyotida muhim o‘rin egallab, mamlakatning iqtisodiy rivojlanishiga sezilarli hissa qo‘shadi. Turizm orqali davlat byudjetiga katta miqdorda daromad tushadi, yangi ish o‘rinlari yaratiladi hamda xizmat ko‘rsatish sohalari rivojlanadi.

Shu bilan birga, turizm mamlakatning tarixiy, madaniy va tabiiy resurslaridan samarali foydalanishga imkon yaratadi. Turizmning rivojlanishi transport, savdo, mehmonxona xo‘jaligi, ovqatlanish va boshqa xizmat ko‘rsatish sohasining ham rivojlanishiga olib keladi.

Turizmning iqtisodiyotdagi ahamiyatini o‘rganish bugungi kunda dolzarb masalalardan biri hisoblanadi. Chunki turizm sohasi iqtisodiy o‘sishni ta‘minlashda, hududiy rivojlanishni jadallashtirishda va aholi bandligini oshirishda muhim rol o‘ynaydi. mamlakatning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishiga sezilarli ta‘sir ko‘rsatadi.

Turizm sohasi davlat iqtisodiyotiga qo‘shimcha daromad keltiradigan muhim tarmoqlardan biri hisoblanadi. Turistlarning sayohat davomida mehmonxona, transport, ovqatlanish, savdo va ko‘ngilochar xizmatlardan foydalanishi natijasida iqtisodiyotga katta mablag‘ kirib keladi. Bu esa mamlakat byudjetiga tushumlarning oshishiga yordam beradi.

Shuningdek, turizm yangi ish o‘rinlarini yaratishda ham muhim rol o‘ynaydi. Mehmonxonalar, restoranlar, transport xizmatlari, ekskursiya tashkilotlari va boshqa turistik xizmat ko‘rsatish sohaslarida ko‘plab odamlar ish bilan ta‘minlanadi. Natijada aholining bandlik darajasi oshadi va turmush darajasi yaxshilanadi.

Turizm infratuzilmaning rivojlanishiga ham katta hissa qo‘shadi. Turistlarni jalb qilish uchun yo‘llar, mehmonxonalar, dam olish maskanlari va transport tizimi yaxshilanadi. Bu esa nafaqat turistlar, balki mahalliy aholi uchun ham qulay sharoit yaratadi. Bundan tashqari, turizm orqali mamlakatning madaniy merosi, tarixiy obidalari va milliy an‘analari dunyoga tanitiladi. Shu sababli turizm iqtisodiyotni rivojlantiruvchi va mamlakat nufuzini oshiruvchi muhim soha hisoblanadi.

Hozirgi davrda ko‘plab davlatlar turizmni iqtisodiy rivojlanishning strategik yo‘nalishlaridan biri sifatida ko‘rib chiqmoqda. Turizm orqali mamlakatning xalqaro nufuzi oshadi, investitsiyalar jalb qilinadi va iqtisodiy aloqalar kengayadi. Shu sababli turizm sohasini rivojlantirish va uning iqtisodiyotdagi rolini chuqur o‘rganish.

Iqtisodiy rivojlanish — bu mamlakat iqtisodiyotining barqaror ravishda o‘sishi, ishlab chiqarish hajmining kengayishi, aholi daromadlarining oshishi hamda hayot sifati yaxshilanishi jarayonidir. U nafaqat yalpi ichki mahsulotning (YaIM) o‘sishi bilan, balki ta‘lim, sog‘liqni saqlash, infratuzilma va texnologiyalar rivoji bilan ham o‘lchanadi. Iqtisodiy rivojlanish jarayonida sanoat, qishloq xo‘jaligi va xizmat ko‘rsatish sohalari muhim o‘rin tutadi. Ayniqsa, zamonaviy iqtisodiyotda innovatsiyalar, raqamli texnologiyalar va kichik biznesni qo‘llab-quvvatlash muhim omillardan hisoblanadi. Investitsiyalar jalb qilish, yangi ish o‘rinlarini yaratish va eksportni oshirish iqtisodiy o‘sishni tezlashtiradi. Shuningdek, iqtisodiy barqarorlikni ta‘minlash uchun qonun ustuvorligi, samarali boshqaruv va korrupsiyaga qarshi kurash muhim ahamiyatga ega. Aholining bilim darajasi va malakasi yuqori bo‘lsa, mehnat unumdorligi oshadi va bu ham rivojlanishga ijobiy ta‘sir ko‘rsatadi. Iqtisodiy rivojlanish natijasida jamiyatda turmush darajasi yaxshilanadi, kambag‘allik kamayadi va ijtimoiy farovonlik ortadi. Mazkur tadqiqotning asosiy maqsadi turizmning iqtisodiyotdagi ahamiyatini o‘rganish, uning iqtisodiy rivojlanishga ta‘sirini tahlil qilish hamda turizmni yanada rivojlantirish yo‘nalishlarini aniqlashdan iborat. Tadqiqot jarayonida ilmiy tahlil, taqqoslash, umumlashtirish va statistik ma‘lumotlarni o‘rganish metodlaridan foydalanildi. Shuningdek, turizm sohasiga oid ilmiy adabiyotlar va amaliy tajribalar tahlil qilindi. Tadqiqot natijalariga ko‘ra, turizm mamlakat iqtisodiy rivojlanishining muhim omillaridan biri ekanligi aniqlangan. Turizm sohasining rivojlanishi iqtisodiyotning turli tarmoqlariga ijobiy ta‘sir ko‘rsatadi. Birinchidan, turizm yangi ish o‘rinlari yaratishga xizmat qiladi. Mehmonxona xo‘jaligi, transport, savdo, restoran va boshqa xizmat ko‘rsatish sohaslarida ko‘plab ish o‘rinlari paydo bo‘ladi. Ikkinchidan, turizm davlat byudjetiga katta miqdorda daromad keltiradi. Turistlar tomonidan sarflangan mablag‘lar mamlakat iqtisodiyotiga qo‘shimcha moliyaviy resurslar olib kiradi. Uchinchidan, turizm infratuzilmaning rivojlanishiga yordam beradi. Turizm rivojlangan hududlarda yo‘llar, mehmonxonalar, transport va boshqa xizmat ko‘rsatish obyektlari rivojlanadi.

Ilmiy va amaliy ahamiyati. Mazkur tadqiqot natijalari turizm sohasini rivojlantirish bo‘yicha ilmiy xulosalar chiqarish va amaliy tavsiyalar ishlab chiqishda muhim ahamiyatga ega. Tadqiqot natijalari turizm infratuzilmasini rivojlantirish, xizmat ko‘rsatish sifatini oshirish va turizm salohiyatidan samarali foydalanishda qo‘llanilishi mumkin.

Xizmat ko‘rsatish sohasi — bu aholiga va tashkilotlarga bevosita mahsulot ishlab chiqarmasdan, turli xizmatlar taqdim etadigan iqtisodiyot tarmog‘idir. Bu soha moddiy tovar emas, balki foydali xizmatlar orqali ehtiyojlarni qondiradi. Masalan, ta‘lim, sog‘liqni saqlash, bank xizmatlari, transport, turizm, aloqa, savdo, maishiy xizmatlar va axborot texnologiyalari xizmatlari xizmat ko‘rsatish sohasiga

kiradi. Ushbu soha iqtisodiyotda muhim o‘rin tutadi, chunki u aholi bandligini oshiradi va mamlakat yalpi ichki mahsulotining katta qismini tashkil etadi. Zamonaviy jamiyatda xizmatlar ko‘lami kengayib bormoqda, ayniqsa raqamli texnologiyalar rivojlanishi bilan onlayn xizmatlar, elektron to‘lovlar va masofaviy xizmatlar ommalashmoqda. Xizmat ko‘rsatish sohasi iqtisodiy rivojlanish va aholining turmush darajasini yaxshilashda muhim ahamiyatga ega.

Xulosa qilib aytganda, turizm iqtisodiyotning muhim tarmoqlaridan biri bo‘lib, mamlakat iqtisodiy rivojlanishida katta ahamiyatga ega. Turizmni rivojlantirish orqali yangi ish o‘rinlari yaratish, davlat daromadlarini oshirish va hududlarning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishini ta‘minlash mumkin. Shu sababli turizm sohasini yanada rivojlantirish va uning iqtisodiyotdagi rolini kuchaytirish muhim vazifalardan biri hisoblanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Aliyev M.M. Turizm iqtisodiyoti. – Toshkent: Iqtisodiyot, 2020.
2. Ergashev A.A. O‘zbekistonda turizmni rivojlantirish istiqbollari. – Toshkent: Fan va texnologiya, 2021.
3. Mahmudov N.M. Turizm marketingi. – Toshkent: Innovatsiya nashriyoti, 2021.
4. Raxmatullayev X.R. Turizm infratuzilmasi va uni rivojlantirish yo‘llari. – Toshkent: Fan, 2019.
5. Saidova G.Q. Xalqaro turizm. – Toshkent: Iqtisodiyot, 2020.
6. Nodira T. et al. SAYYOHLAR RUHIY TIPLARIGA QARAB MARKETING STRATEGIYASINI MOSLASHTIRISH: HAYOTIY DAVR KONTEKSTIDA TAHLIL //WORLD OF SCIENCE. – 2025. – T. 8. – №. 11. – C. 58-60.
7. To‘ychiyeva N., To‘rayeva A., Qodirova N. YANGI O‘ZBEKISTON IQTISODIYOTINI RIVOJLANTIRISHDA SAYYOHLARNING RUHIY TIPLARIGA QARAB MARKETING STRATEGIYASI //Scientific practical conference. – 2025. – T. 1. – №. 1. – C. 77-80.
8. To‘ychiyeva N., Xalilova M. BARQAROR RIVOJLANISHNI TA‘MINLASHDA TURIZM VA BRENDING //Scientific practical conference. – 2025. – T. 1. – №. 1. – C. 299-302.
9. To‘ychiyeva N., Qodirov U. YASHIL IQTISODIYOTNI RIVOJLANTIRISHDA TURIZM XIZMATLARI SIFATIGA TA‘SIR ETUVCHI OMILLAR //Scientific practical conference. – 2025. – T. 1. – №. 1. – C. 303-306.
10. Tuychieva N. PROSPECTIVE OPPORTUNITIES IN INNOVATIVE MANAGEMENT OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS //MMIT Proceedings. – 2023. – C. 148-149.
11. Tuychieva N. THE ROLE OF DIGITALIZATION IN THE INNOVATIVE MANAGEMENT OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS //MMIT Proceedings. – 2023. – C. 150-151.
12. Tuychieva N., Saitov S. Bank resources in the modernization of the economy //Science technology&Digital finance. – 2023. – T. 1. – №. 4. – C. 41-52.

13. Khaydarov B., Tuychieva N. INNOVATIVE TEACHING METHODS FOR COMPUTER SCIENCE AND EDUCATIONAL ROBOTICS //Science technology&Digital finance. – 2023. – Т. 1. – №. 2. – С. 14-19.
14. Tuychieva N., Saitov S. Bank resources in the modernization of the economy //Science technology&Digital finance. – 2023. – Т. 1. – №. 4. – С. 41-52.
15. Хайдаров Б., Туйчиева Н. Инновационные методы обучения информатике и образовательной робототехнике //Информатика и инженерные технологии. – 2023. – Т. 1. – №. 1. – С. 200-204.
16. Tirkashev U. THE NEGATIVE IMPACT OF INFLATION IN THE WORLD ON THE WELL-BEING OF THE POPULATION, THE COST OF PRODUCTS AND SERVICES //Journal of Contemporary World Studies. – 2024. – Т. 2. – №. 1. – С. 26-30.
17. Tirkashev U. IQTISODIY O 'SISH DARAJASINI IFODALOVCHI KO 'RSATKICHLAR TIZIMI //Scientific practical conference. – 2025. – Т. 1. – №. 1. – С. 66-69.
18. Kamolov D. JIZZAX VILOYATIDA TURIZM KLASTERI RIVOJLANISHINING HUDUDNING IJTIMOY-IQTISODIY SALOHİYATIGA TA'SIRINI VAHOLASH: STRATEGIK YONDASHUV VA RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI //Scientific practical conference. – 2025. – Т. 1. – №. 1. – С. 48-52.
19. Tirkashev U. IQTISODIY O'SISH TO'G'RISIDA TURLI NAZRIY QARASHLAR EVALUTSIYASI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14550430>//International scientific and practical conference.–2024 //T. – Т. 1. – №. 2. – С. 35-37.
20. Tirkashev U., Lutfullayeva M. YASHIL TEXNOLOGIYALARNI JORIY ETISHNING IQTISODIY VA EKOLOGIK AFZALLIKLARI //Scientific practical conference. – 2025. – Т. 1. – №. 1. – С. 284-286.
21. Bo'ltakov S. et al. TURIZM SOHASIDA RAQAMLI IQTISODIYOTNI ANAMIYATI //Универсальная индексная библиотека Евразийского журнала академических исследований. – 2022. – Т. 2. – №. 12. – С. 60-62.
22. Kamolov D. VIRTUAL TURIZM (VR) XIZMATLARINING RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI //Scientific practical conference. – 2025. – Т. 1. – №. 1. – С. 372-374.
23. Цой М. П., Носирова С. С., Мухтарова Д. Р. ИНТЕЛЛЕКТУАЛЬНЫЕ СИСТЕМЫ В СФЕРЕ ОБРАЗОВАНИЯ //International Journal of Contemporary Scientific and Technical Research. – 2022. – Т. 1. – №. 2. – С. 420-424.
24. Цой М. П. Региональные особенности привлечения зарубежных инвестиций //Актуальные научные исследования в современном мире. – 2020. – №. 1-2. – С. 102-105.
25. Цой М., Камолов Д. ЗНАЧЕНИЕ И РОЛЬ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ СУБЪЕКТОВ МАЛОГО ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА В ЭКОНОМИКЕ: МИРОВОЙ ОПЫТ И ПРАКТИКА УЗБЕКИСТАНА //Academic literature. – 2025. – Т. 1. – №. 1. – С. 1-105.